

... Hallgatom az álmodó falut.
Szorongó álmok szállnak;
meg-megrebbentik az elaludt
árnyú fűszálat.

Alszanak az egek, a mezők.
Ostorok, csizmák, kések.
Lombok közt a tiszta, tág közök.
S a levélrések.

József Attila: Falu (részlet) 1934 nyara

Kortárs művészet – falu

TARTALOM

Lágler Péter – Talata-Dudás Katalin: A mi kis világaink – Kunstwollen és Kunstwerden..... 4

ARCKÉPEK

Fekete Gyula (1922–2010.) (Bíró Zoltán gyászbeszéde).....	38
Vekov Károly: Egy mártír emlékezete: Demeter Béla (1910–1952.)	39
Réthey Prikkel Lajos (1925–2009.) búcsúztatói (Móricz Imre és Kalmár Árpád)	41
Berecz Endre gyászbeszéde Harsányi László (1925–2010.) temetésén.....	44
Tamás Amaryllis: Az élet tanítható. Interjúkötet Mezei Éva szinkronrendező, drámapedagógus életművéről	46
Botár Attila: Palkó Istvánról	50
Bakos István: Emlékeim a kollégista Kilencekről.....	52
Huszár Ágnes: Ember a felvevőgép mögött: László András.....	57

OLVASVA – ÚJRA OLVASVA

Iványi Tibor: Hé paraszt, hé cseléd! (Az OKM anyanyelvi pályázataiból).....	61
Bolvári Takács Gábor: A szegedi közművelődési nyári egyetem tíz éve.....	64
Pálfi Ágnes: „Családi Kálvin” (A Napút 2009. novemberi, tematikus számáról).....	66
Debreczeni Tibor: Napló.....	71
Eugenio Barba: A Hamu és Gyémánt országa. Tanulóéveim Lengyelországban. Opolje (Fordította: Regős János.).....	76

KITEKINTÉS

Péterfi Ferenc: Példátlanul alacsony szinten a közbizalom (Gyorsjelentés 2009.).....	79
--	----

ESEMÉNYTÁR

Vitéz Ferenc: A Szabó Magda-történet képzőművészeti narratívái:

Juha Richárd és Turcsányi Béla emléktárlata..... 86

Keserü Katalin: „Köszálon termett sajjó lilium”

– A magyar szecesszió bútortervezői az Iparművészeti Múzeumban..... 89

Dombi Ildikó: A csatát ezúttal a látogatók nyerték. A Gyermekemet az országért

– A tatárjárás (1241–1242.) c. kiállítás a békéscsabai Munkácsy Mihály Múzeumban 93

Székely András Bertalan: Élő és éltető örökségünk. A Magyarországi Németek Pécs-Baranyai

Nemzetiségi Körének „Kárpát-medencei élő kulturális örökségünk” című kiállítása..... 98

Körmendy Kinga: „Látjátok feleim...” A magyar nyelvemlékek kiállítás és Széchenyi István..... 100

FELHÍVÁS

Felhívás a magyar szellemi kulturális örökség megőrzésére (*Hiller István*)..... 103

ILLUSZTRÁCIÓ

E számunkat „Az én kis falum” kutatás video-dokumentációjából vett képekkel illusztráltuk.

A felvételeket Bancsik György és Lágler Péter készítették. Állókép kiemelés és grafika: L. P.

Előszó

Résztevője lehettem a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat két napos konferenciájának és tanulmányútjának, 2010. április 21-én és 22-én, Hódmezővásárhelyen és Szarvason, *Mezőváros és vidéke* címmel. A rendezvényre azért ezen a helyen került sor, mert itt sikerült kitartani. Saját erőből és forrásból, amit lehetett, fenntartani. S megvalósítani, ami lehetséges volt. S ami nem, mindarra kész tervekkel rendelkezni. Ennek szellemében mutatta be Lázár János, Hódmezővásárhely polgármestere a várost és környékét. Példáival és gondolatmenetével ezt erősítette Gémesi György, a Magyar Önkormányzatok Szövetségének elnöke *Tapasztalatok a mezővárosok vidékfejlesztésében betöltött szerepéről* címen megtartott előadásával. De Nagy Imre, a Tornyai János Múzeum igazgatója is, *Hódmezővásárhely helye a térség közművelődésében* címmel. Ugyanehhez a vonulathoz tartozott a konferencia szarvasi helyszínén a Halászati és Öntözési Kutatóintézetben (HAKI) Babák Mihály, Szarvas polgármestere előadása, *Így működik a város és vidékének ellátórendszere* címmel. És *A Körös Völgye Fejlesztési Tervét* bemutató Domokos László, a Békés Megyei Közgyűlés elnökéé is. A vízgazdálkodásról a szakembereké, s Váradi Lászlóé, a HAKI főigazgatójáé *A szarvasi halgazdálkodás fejlődése: termelés, kutatás, import és export viszonyáról*. S mód volt megnézni a termelőegységeket is, szakvezetés mellett.

A szervezet (MNVH) elnöke, Glatz Ferenc már a *Van-e erőnk egy új vidékpolitikához?* című, tavaly nyáron megrendezett vidékfejlesztési és agrárpolitikai fórumon kifejtette elképzeléseit, amelyet *Új vidékpolitika* című könyve kapcsán, Gödöllőn tartottak. Bejelentette, hogy a témában megjelenő 2. kötet címe *A vidéki térségek az új értékrendben* lesz. Hipotézise szerint a vidék sokkal több lehetőséget kínál a társadalom egészének, sokkal nagyobb közhasznot hajt, mint amire a társadalom számít. Azért van szükség megfelelő vidékpolitikára, hogy ezt a közhasznot a jövőben ki tudjuk emelni a vidékből.

A 2010-es Kemény Bertalan Falufejlesztési Díj átadási ünnepségén, március 5-én, a Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat, egyben a Kemény Bertalan-díj bizottságának elnökeként, átadva a szakmai tudásuk legjavát nyújtó településszervezőknek az elismerést, köszöntő szavaiban Glatz Ferenc azt emelte ki, hogy a falu- és tanyagondnokok a gondoskodó embert testesítik meg társadalmunkban. „Nem ismertem Kemény Bertalant, de a működéséről annak idején hallottam, aztán megismerkedtem a tevékenységével. (...) A Kemény Bertalan-legenda egyik legnagyobb előrevívő ereje szerintem a társadalomban az, hogy felfedezte a gondoskodó ember szükségességét. Nem igaz az, hogy a modern ipari társadalomban le kell mondani azokról a korábbi életformákról, amelyek az embert megtartották, kiemelték más emlősök közül: hogy társas lény volt, és mindig gondoskodott a másikról. (...) Ez a legenda nem a múlttól, hanem a jövőről szól. Akik a díjat megszolgálták, azokra úgy tekintek, mint az új, születő mozgalom harcosaira, pionírjaira.”

Ilyen szellemben fogunk most, sok ellentétes elképzelést követően, gondolkodni.